

ARAÇSALLAŞTIRILAN İSLAMCILIK ELEŞTİRİLERİ

Akif EMRE, 15 Ağustos 2015

<https://www.yenisafak.com/yazarlar/akif-emre/aracsallatirilan-islamcilik-eletirileri-2018685>

Türkiye’de İslamcılık düşüncesi adına entelektüel çabanın iyice gerilediği [bir](#) dönem yaşandı. Hatta sosyal ve düşünsel planda görünmez kılındığı bir dönem geçirdi... Bu durumun pek çok nedeni olduğu gibi siyasal ortam ve gerçeklerin de önemli katkısının olduğu kuşku götürmez gerçek.

Siyasal olarak muhafazakâr demokratiğin görünür egemenliğinin İslamcılık çabalarının, arayışlarının gölgelenmesinde hatırı sayılır bir etkisi vardır. Ne var ki, mevcut siyasal ortamda İslamcılık ile Müslüman/cılık ayrımının yapılmaması, hatta birinin diğerinin yerine ikame edilmesi kavram kargaşasını iyice içinden çıkılmaz kılıyor.

Tüm bunlara rağmen siyasetteki kamplaşma, ayrışma ve yeni arayışlarla hatta operasyonel müdahalelerle birlikte İslamcılık birdenbire gündeme geldi, getirildi. Bu gündeme gelme şeklinin de İslamcılık eleştirisi üzerinden olması hayli manidar.

Aslında oluşan bu külliyat, İslamcılık eleştirisinden çok İslamcılığın belli politik amaçlar doğrultusunda araçsallaştırılması, mahkûm edilmesine yönelik bir aşağılamalar dizisidir. Her kötülüğün kaynağı gösterilen ve birdenbire zuhur eden bir İslamcılıktan bahsediyoruz. Üstelik kimi dini iddialı yapıların kendilerini dini referanslardan ve İslamcılıktan beri kılmak istercesine, İslam ve İslamcılık karşıtları ile beraber bunun zeminini oluşturmaları da dikkat çekici.

Bu eleştirilerin hemen hepsinin ortak özelliği, hemen her düşünce sisteminin, dünya görüşünün eleştirilebilmesi için olmazsa olmaz olan bir tanımın yapılmamış olmasıdır. Muhayyel ve her duruma göre adapte edilebilir bir İslamcılık üzerinden siyaseten sonuç almaya odaklı eleştirilerdir yapılanlar.

Tanımı yapılmamış bir İslamcılık üzerinden İslamcılık iddiası olmayan, hatta siyasi olarak farklı yerde duran ve kendini tanımlayanlar tarafından politik rakibin alt edilmesine yönelik kara propaganda söz konusu. Üstelik tanım yapılmamış bir düşüncenin tasnifi de söz konusu olamadığından çoğu kez anakronizme düşen tarihsel okumalarla güncel olanın harmanlandığı tutarsızlıklar yumağından söz ediyoruz. En az yüz elli yıllık bir birikimin atlanarak, mahkûm etmeye yönelik örneklemelerle masaya yatırıldığı bir eleştiri ortamından söz ediyoruz.

Günlük politik amaçlar için ve politik rakiplere karşı sonuç almaya yönelik İslamcılık tartışmalarının ciddiyetsizliği bir yana, zaten İslamcılık karşıtı akademisyen, gazetecilerin kendi aralarında her kötülüğün kaynağı olduğunu göstermeye ve kanıtlamaya çabalayan bu karalama kampanyası belli çevrelerde ısrarla sürdürülüyor.

Hemen belirtmekte yarar var; AK Parti'nin İslamcı olduğu varsayımından hareketle, bu partinin tüm uygulamalarından İslamcılığı sorumlu görerek mahkûm etmeye yönelik tutumun en önemli zaafı tutarsızlıktır. Sadece fikri anlamda değil ahlaki anlamda da tutarsızlık söz konusu. Bu durumun en göze çarpan özelliği; bir yanda AKP'yi İslamcı olmakla eleştiren, dolayısıyla olumsuzlukların kaynağı gösterenlerle, AKP'nin İslamcılığı harcadığı, İslamcılığa kötülük yaptığı suçlamasını yöneltenlerin aynı kişiler olmasıdır. Hatta bir üçüncü şık olarak iktidarın kendisini İslamcı göstermesine rağmen İslamcı olmamakla eleştirilmesi bu tutarsızlık manzumesine dahildir.

İslamcılığı eleştirenlerin, ona karşı olanların AKP'ye neden yeterince İslamcı olmadığı şeklinde bir eleştiri yönelmeleri ne tutarlıdır ne de ahlakidir. İslamcılık kaygısı ile iktidarı eleştiriyorlarsa birkaç cümle sonra İslamcılığı mahkûm etmeye kalkmaları da entelektüel sefalettir.

Siyasi mücadelelerinde rakip gördükleri AK Parti'yi, küresel hedef haline getirilen İslamcılık üzerinden, -üstelik tanımı, tasnifi, tarihselliği gibi temel kategorilerin yok sayan holistik bir yaklaşımla- eleştirerek hedefe koymalarının son derece pragmatist bir polemikten öteye anlamı yoktur. Küresel medya ağında İslamcılığın hegemonik operasyonları meşrulaştırıcı hedef haline getirilmesinden kurnazca yararlanmak isteyenlerin yaptıkları, entelektüel görünümüne rağmen, gerçekte basit polemiklerden ileri geçemeyen bir araçsallaştırma.

İslamcılık eleştirilerinin çıkabildiği entelektüel seviye, liberal değerlerin mutlak sabite, evrensel değer olarak kabul edilip İslamcılığın neden bu değerlere uyarlanmadığı, değişmediği yönündeki buyurgan tavidir. Sadece liberal değil milliyetçi, muhafazakâr sağcılığın bir değer olarak veri kabul edildiği tutarsızlıklar yumağından söz ediyoruz. Bir düşünce sistemi kendi referansları, toplumsal, tarihsel koşulları içinde değerlendirilir. Kaldı ki, dini referans alan bir sistemin başka bir uygarlık kriterlerine göre kıyaslanıp mahkûm edilmesi, neden değişmediği yönünde sigaya çekilmesi gibi bir durumla karşı karşıyayız.

Aslında İslamcılık tartışmaları gibi başlayan, gerçekte kürekçi kavgasından ileri geçemeyen politik amaçlı tartışmaların temelinde; Kemalizm'le hesaplaşmayı göze alamayan, demokratik kurallara rağmen iktidar olamayanların küresel güçlere yaslanarak kendilerini meşrulaştırma

arayışından başka bir şey yok. İslamcılık eleştirilerinin gerçekte hangi siyasi ve ideolojik tutumları koruduğu sorusunu sormak daha anlamlı olabilir.

Memleketin iç savaşa sürüklenme tehlikesinden bahsedenlerin bölgede emperyal müdahalelerin araçsal unsurlarına dönüşen yapılanmalarla paralellik kurarak kendilerini meşrulaştırma arayışına girmeleri bir hayli manidar. Bir ülkede otuz yıldır kan döken bir örgüte evrensel değerler adına taraf olanların sürekli İslamcılık eleştirisi yapmalarının; post-Kemalizm'in tezahürleriyle yüzleşmeden, iktidar oyunlarındaki rakipleriyle kendi sahalalarında mücadele etmek yerine İslamcılığı hedefe koymalarının fikri karşılığı olamaz. Olsa olsa şark kurnazlarının ecnepleri bölgede pazarlamasıdır bu.